

Futbalové ihrisko

Kombinácia športu a udržateľnosti

Kľúčové slová:

športové zariadenia, zelená infraštruktúra, obnoviteľná energia, vodné hospodárstvo, inkluzívnosť, dostupnosť, blahobyť komunity

Cieľová skupina:

žiaci základnej školy
(vek 6–11 rokov)

Ciele:

Táto aktivita pomáha žiakom pochopiť, ako sa dá športová infraštruktúra plánovať a budovať s ohľadom na udržateľnosť a inklúziu. Navrhovaním futbalového ihriska s použitím kociek LEGO a iných kreatívnych materiálov žiaci preskúmajú, ako sa dajú zelené technológie, efektívne využívanie zdrojov a prvky blízke prírode uplatniť aj na miestach určených na hranie a šport.

Budú sa tiež zamýšľať nad tým, ako možno verejné športové priestory sprístupniť, odolávať zmene klímy a byť prospešné pre ľudí aj životné prostredie.

Potrebná časová dotácia:

Dĺžka realizácie aktivity sa môže líšiť v závislosti od konkrétnej skupiny žiakov. Učiteľom odporúčame, aby prispôbili navrhované aktivity aktuálnej skupinovej dynamike, ako aj potrebám a záujmom žiakov.

V prípravnej fáze môžu učitelia využiť rôzne aktivity na predstavenie témy. Môže ísť napríklad o diskusie, videá, kreslenie, rozprávanie príbehov alebo aj exkurziu, v závislosti od veku detí a ich predchádzajúcich vedomostí.

Hlavná fáza výstavby, počas ktorej deti plánujú a stavajú svoj urbanistický prvok pomocou LEGO kociek, by spravidla nemala presiahnuť 45 až 60 minút. Táto fáza však často podnecuje ďalšiu zvedavosť a otázky, čo môže viesť k jej predĺženiu alebo k nadväzujúcim aktivitám. Podrobnejšie inštrukcie a odporúčané pedagogické prístupy pri realizácii aktivít projektu INNO-Kids nájdete v Metodickej príručke pre učiteľov.

Potrebný materiál a pomôcky:

- LEGO kocky alebo podobné stavebnice (najlepšie so zelenými, sivými a modrými prvkami, ktoré predstavujú trávu, infraštruktúru a vodu)
- Recyklované materiály (vrchnáky fliaš, kartón, slamky na prvky ako lavičky, solárne panely alebo nádrže na vodu)
- Fixky, lepiace papieriky, papier, nožnice, lepidlo
- Tlačené vizuály udržateľných futbalových ihrísk alebo prvky eko-štadióna (napr. zelené strechy, solárne osvetlenie, systémy na zachytávanie dažďovej vody)
- Voliteľné: tablety alebo počítače na prezeranie videí skutočných zelených športovísk

Poznámka: Ak nie sú k dispozícii kocky LEGO, žiaci môžu použiť základné remeselné potreby na vdýchnutie života svojim nápadom prostredníctvom kresieb a ručne vyrobených modelov.

Úvod:

Začnite tým, že sa žiakov opýtate, ako vyzerá typické futbalové ihrisko. Aké materiály sa používajú? Kto využíva priestor? Je šetrný k prírode a životnému prostrediu? Túto diskusiu využite na predstavenie myšlienky, že aj športové plochy sa dajú prepracovať s ohľadom na udržateľnosť a inklúziu.

Vysvetlite, že v tejto aktivite žiaci použijú LEGO kocky a iné kreatívne materiály na navrhnutie futbalového ihriska, ktoré bude environmentálne zodpovedné, prístupné pre všetkých a bude podporovať zdravie ľudí aj prírody.

Postup:

Prípravná fáza

Začnite prehľadom základných prvkov futbalového ihriska – hracia plocha, tribúny, šatne, osvetlenie, prístup k vode a priestory pre divákov. Požiadajte žiakov, aby sa zamysleli nad tým, ktoré z týchto prvkov spotrebúvajú najviac zdrojov a aké environmentálne problémy môžu vzniknúť v dôsledku športovej infraštruktúry. Predstavte žiakom udržateľné alternatívy. Napríklad solárne panely na osvetlenie štadióna, systémy na zber a opätovné použitie dažďovej vody, recyklované materiály na lavičky a ploty alebo zelené strechy a pôvodné rastliny na reguláciu teploty a biodiverzitu.

Konštruovanie

Rozdeľte triedu do malých skupín a každému tímu poskytnite LEGO kocky a doplnkové materiály. Povzbudzte ich, aby si v rámci svojho modelu ihriska definovali zóny: hraciu plochu, priestory pre divákov, zariadenia a zelené alebo technické prvky. Podporte ich tímovú prácu povzbudzovaním spolupráce a usmerňujúcimi otázkami ako: „Ako vaše ihrisko ušetrí energiu?“, „Je príjemné pre všetkých?“ alebo „Čo pomáha prírode prosperovať tu?“

Finalizácia

Keď modely začnú nadobúdať tvar, povzbudzujte žiakov, aby svoje návrhy vylepšili o konkrétne detaily, ktoré zvýšia udržateľnosť a používateľskú skúsenosť. Nechajte ich kreatívne premýšľať – dokáže ich projekt vyrábať energiu, hospodáriť s dažďovou vodou alebo podporovať opelovače? Zdôraznite environmentálnu aj sociálnu hodnotu, ako napríklad bezpečnostné osvetlenie napájané solárnou energiou alebo všeobecne prístupné chodníky.

Príbehy

Požiadajte každú skupinu, aby vytvorila krátky príbeh, ktorý ukazuje, ako ľudia interagujú s ich udržateľným futbalovým ihriskom. Príbeh môže byť rozprávaný z pohľadu hráča, trénera, správcu ihriska, miestneho obyvateľa alebo dokonca z pohľadu prírody – napríklad stromu ponúkajúceho tieň alebo vtáka hniezdiaceho v blízkosti tribún.

Tieto príbehy by mali zdôrazniť, ako dizajn ihriska podporuje starostlivosť o životné prostredie, dostupnosť a blahobyt komunity. Svoje príbehy môžu prezentovať ako mini-drámy, prehliadky s rozprávaním alebo ilustrované komiksy.

Prezentácia

- Každá skupina predstaví svoj model triede, vysvetlí rozloženie, udržateľné prvky a dôvody svojich rozhodnutí. Žiaci by mali opísať, ako ich prezentácia podporuje ochranu životného prostredia a inkluzívny prístup pre všetkých členov komunity.
- Povzbudzujte spolužiakov, aby kladli otázky, poskytovali spätnú väzbu a porovnávali rôzne riešenia.

Tipy:

- Povzbudzujte žiakov, aby vyvažovali kreativitu s realistickým myslením: ich prezentácia by mala byť nápaditá aj uskutočniteľná.
- Podporte inkluzívne myslenie kladením otázok, ako napríklad: „Páčilo by sa niekomu na invalidnom vozíku sledovať zápas tu?“
- Pred záverečnými prezentáciami nechajte žiaci čas na vzájomnú spätnú väzbu, aby mohli vylepšiť svoje modely..

Dodatočné informácie:

Prispôsobenie aktivít

Poskytnite dodatočnú podporu alebo zjednodušené inštrukcie žiakom, ktorí to potrebujú. Šikovnejším žiakom ponúknite rozširujúce úlohy, napríklad detailnejšie štúdium udržateľných postupov alebo stavbu zložitejších modelov.

Hodnotenie

Žiakov hodnotte na základe ich participácie počas diskusií a praktických aktivít. Zohľadňujte kreativitu, úsilie, spoluprácu, mieru porozumenia prejavenu v ich výsledných modeloch, kritické myslenie, schopnosť poskytovať konštruktívnu spätnú väzbu a prezentačné zručnosti.

Doplňkové aktivity

- Pozvite miestneho futbalového trénera, správcu štadióna alebo odborníka na zelenú infraštruktúru, aby hovoril o udržateľnosti na športoviskách.
- Zorganizujte si návštevu skutočného futbalového ihriska, aby ste si prezreli jeho rozloženie a spoločne vymysleli ekologické vylepšenia.
- Nechajte žiakov prepracovať iné športoviská (napr. basketbalové ihrisko alebo skatepark) s použitím podobných princípov udržateľnosti.

Súvis so vzdelávacím programom:

Aktivita prepája vzdelávacie oblasti:

- **Spoločnosť** (*komunitné plánovanie, inkluzívny prístup, využívanie verejného priestoru, kolektívna pohoda*)
- **Environmentálna gramotnosť** (*opatrenia v oblasti klímy, mestská biodiverzita, zelené technológie*)
- **Umenie** (*model dizajn, vizuálne myslenie, kreatívne vyjadrovanie*)
- **Matematika** (*priestorové uvažovanie, mierka a proporcie, meranie*)
- **Jazyk** (*prezentácia, rozprávanie príbehov, diskusia*)

Súvis s cieľmi udržateľnosti:

- **SDG 11:** Udržateľné mestá a komunity – Žiaci skúmajú, ako možno športové priestory prepracovať tak, aby slúžili potrebám komunity a zároveň minimalizovali vplyv na životné prostredie.
- **SDG 13:** Opatrenia v oblasti klímy – Táto aktivita podporuje nízkouhlíkové a energeticky úsporné dizajnové nápady pre verejnú infraštruktúru.
- **SDG 15:** Život na pevnine – Integráciou zelených prvkov sa ihrisko stáva súčasťou zdravšieho mestského ekosystému, ktorý podporuje biodiverzitu.

Spolufinancovaný
Európskou úniou

Financované Európskou úniou. Vyjadrené názory a postoje sú názormi a vyhláseniami autora(-ov) a nemusia nevyhnutne odrážať názory a stanoviská Európskej únie alebo SAAIC. Európska únia ani organizácia udeľujúca grant za ne nepreberajú žiadnu zodpovednosť.

